

YÜKSEK ÖĞRETİMDE AKREDİTASYON

Prof.Dr. Coşkun Can Aktan & Dr. Ufuk Gencel

I. GİRİŞ

Akreditasyon, genel anlamda topluma sunulan mal ve hizmetlerin belirli mükemmeliyet standartlarında sunulduğunu güvence altına almaya yönelik bir sistemdir. Her geçen gün giderek artan mal ve hizmet çeşitliliği beraberinde kalite özelliklerinin (sağlık açısından güvenilirlik, dayanıklılık, emniyet ve saire) güvence altına alınmasını kaçınılmaz kılmıştır. Bir ürün ya da hizmetin, önceden üretim aşamasında muayene, test ve analizlere tabi tutulması ve kullanım açısından uygunluğunun belgelendirilmesi önem taşımaktadır. Günümüzde mal ve hizmetlerde kaliteyi güvence altına almaya yönelik uygunluk değerlendirmeleri “*standardizasyon*”, (*standardization*), “*belgelendirme*” (*certification*) ya da “*akreditasyon*” (*accreditation*) olarak adlandırılmaktadır. Belirttiğimiz bu kalite güvence uygulamaları sadece ticari mal ve hizmetler için değil, onun dışında pek çok alanda ve pek çok hizmet için de giderek yaygınlaşmaktadır. Globalleşen dünyada giderek kamusal alandan çıkarak özel bir mal hüviyetini kazanmaya başlayan yüksek öğretim hizmetlerinde de akreditasyon uygulamaları önem kazanmıştır.

II. YÜKSEK ÖĞRETİMDE AKREDİTASYON: TANIMI VE UNSURLARI

Yüksek öğretimde akreditasyon; bir yüksek öğretim kurumunun ya da yüksek öğretim kurumu tarafından uygulanmakta olan herhangi bir programın, ulusal ve/veya uluslararası düzeyde belirli performans standartlarına (kalite, verimlilik, etkinlik ve saire) sahip olduğunu ortaya koymayı amaçlayan ve böylece yüksek öğretime talepte bulunanlar ve aynı zamanda kamuoyu nezdinde güven tesis etmeye yönelik bir sistemdir. Akreditasyon, hem yüksek öğretim kurumunun kendi kendini dönemsel olarak değerlendirmesine (kurumsal özdeğerlendirme) hem de yüksek öğretim kurumunun kurum-dışı bağımsız akreditasyon ajansları tarafından dönemsel değerlendirilmesine imkan veren bir gönüllü kalite güvence sürecidir. Bir başka ifadeyle, yüksek öğretimde akreditasyon, akademik kalitenin iyileştirilmesi, saydamlık ve hesap verme sorumluluğunun aracıdır.¹

Yukarıda yaptığımız açıklamalar çerçevesinde yüksek öğretimde akreditasyon kavramının unsurlarını ve temel özelliklerini şu şekilde sıralayabiliriz:

- Akreditasyon, yüksek öğretim kurumlarının ve/veya programlarının performans standartları yönünden kendi kendilerini değerlendirmelerine ve aynı zamanda yetkili akreditasyon kuruluşlarınınca dış değerlendirme yapılmasına imkan veren bir sistemdir.

---

¹ Akreditasyon konusunda muhtelif tanımlar hakkında ve genel olarak yüksek öğretimde akreditasyon konusunda detaylı bilgi için bkz: Atwell,1993; Blauch, 1969; Dickey & Miller, 1972; Harcleroad, 1980; Hogg,1994; Ruben,1995; Selden, 1960; Selden & Porter, 1977; Semrow et. all. 1992; Young et. all. 1983 Dickenson, 2006; Council for Higher Education Accreditation (CHEA). 1996; Council for Higher Education Accreditation (CHEA), 1998; Council for Higher Education Accreditation (CHEA), 2006a; Council for Higher Education Accreditation (CHEA), 2006b; Eaton,2002; Peterson, 1999; Schrya, 2006

- Akreditasyon, bir yüksek öğretim kurumunun ve/veya programının genel olarak güvenilirliğini ve tanınmasını sağlayan bir sistemdir. Akreditasyon, ilgili kurumun ya da programın belirli mükemmeliyet standartlarına sahip olduğunu belgeleyen saygın bir sertifikanın verilmesi sürecidir.
- Akreditasyon, bir defaya mahsus yapılan bir işlem değildir, tam aksine uzun dönemlidir ve periyodik iç ve dış değerlendirmelere dayanır.
- Akreditasyon, yüksek öğretim kurumunda kalitenin sürekli olarak geliştirilmesini amaçlayan bir süreçtir. Akreditasyon, kalite güvencesi sağlayan bir araçtır.
- Akreditasyon, kalite geliştirme dışında yüksek öğretim kurumunda dürüstlüğü (integrity) ve etik standartları yerleştirmeyi amaçlayan bir sistemdir.
- Akreditasyon, yapılması gönüllü (isteğe bağlı) bir işlemdir, dışarıdan kamusal otoritelerden bu sürece dahil olunması yönünde bir baskı ya da zorlama sözkonusu değildir.
- Akreditasyon kamusal otoritelerce belirlenen düzenlemelerin aksine hükümet-dışı kontrol mekanizmasının geçerli olduğu bir kendi kendine düzenleme (self-regulation) sürecidir.
- Akreditasyon, bir kurumun belirli standartları karşılaması ve bunları tutarlı bir şekilde sürdürmesidir.
- Akreditasyon, akredite edilmiş olan kurum ve programların, önceden tespit edilmiş mükemmeliyet standartlarını karşılayacağını veya bu beklentileri aşacağını garanti eder.

Akreditasyonun genel olarak iki türü sözkonusudur: “kurumsal akreditasyon” ve “programa-dönük akreditasyon”. Kurumsal akreditasyon (Institutional accreditation), kurumsal kaliteyi minimum standartlarda garantilemeyi amaçlayan bir akreditasyon işlemidir. Kurumsal akreditasyon sürecinde, yüksek öğretim kurumunun idari, mali ve akademik kapasitesi bir bütün olarak değerlendirilir. Programa-dönük akreditasyon (programmatic accreditation) ise yüksek öğretim kurumu tarafından uygulanan her hangi bir programın (örneğin, lisans eğitimi, yüksek lisans eğitimi ya da doktora eğitimi) kalite ve mükemmeliyet standartlarına uygun olduğunu ortaya koymayı amaçlayan bir akreditasyon türüdür. Bu ikinci tür akreditasyonda yüksek öğretim kurumunun sadece belirli bir akademik programı (örneğin, mühendislik eğitimi, hukuk eğitimi, ya da tıp eğitimi) kalite standartları yönünden değerlendirilir ve uygunluk sağlandığı takdirde akredite işlemi gerçekleşmiş olur. Programa-dönük akreditasyona aynı zamanda “uzmanlaşmaya yönelik akreditasyon” (*specialized accreditation*) ya da “profesyonel akreditasyon” (*professional accreditation*) adı da verilir. Bu tür akreditasyona profesyonel akreditasyon adının verilmesinin nedeni şudur; bazı meslekler, sahip olduğu özellikleri gereği belirli kalite standartlarını garantilemek zorundadırlar. Örneğin, tıp eğitimi doğrudan halk sağlığı ile ilgili bir meslektir ve bu eğitimi veren bir Tıp Fakültesi'nin ticari gayenin ötesinde kaliteli bir eğitim sunması önem taşımaktadır.

Akreditasyon kurumları da kendi içerisinde bölgesel akreditasyon kurumları, ulusal akreditasyon kurumları, dini eğitim veren okulları akredite eden kurumlar (faith-based accreditors), mesleki eğitim ve kariyer eğitimi sağlayan okulları akredite eden kurumlar (career-based accreditors), spesifik eğitim programlarını akredite eden kurumlar (programmatic accreditors) şeklinde bir sınıflamaya tabi tutulmaktadır.

III. YÜKSEK ÖĞRETİMDE AKREDİTASYONUN AMAÇLARI

Yukarıdaki açıklamalarımızda yüksek öğretimde akreditasyon kavramını açıklarken dolaylı olarak akreditasyonun amaçlarına da değinmiş olduk. Konunun daha iyi anlaşılması için gelişmiş ülkelerde yüksek öğretimde yaygın bir şekilde uygulanan akreditasyonun temel amaçlarını kısa maddeler halinde özetlemekte yarar bulunmaktadır.²

Akreditasyonun başlıca amaçları şunlardır:

² Akreditasyonun amaçları konusunda bkz.: YÖK, “Akreditasyon”, <http://www.yok.gov.tr>.; Zoran Milenković, “Accreditation” PPT Presentation. <http://ni.ac.yu/reforma/accreditation%20Z%20Milenkovic.ppt>; European Communities, (2003), “On Accreditation Schemes for Higher Education in Europe”, *European Education*, vol. 35, no. 2, Summer 2003, pp. 16–41

- Eğitim-öğretim ve araştırmaların niteliğini arttırmak, sistematik bir yaklaşımla sürekli geliştirerek kaliteyi güvence altına almak,
- Yüksek öğretim kurumlarının hizmet sunduğu öğrencilere ve tüm paydaşlara eğitim-öğretimin kalitesinin belirli standartlara dayalı olarak yürütüldüğünün güvencesini vermek; öğrencileri ve paydaşları kalitesiz eğitim hizmeti sunan kurumlar konusunda bilgilendirmek,
- Yüksek öğretim kurumlarının karşılıklı birbirlerini tanıma (recognition) sürecini kolaylaştırmak ve hızlandırmak,
- Diplomaların ve unvanların karşılaştırılabilirliğine yardımcı olmak, s
- Öğrenci ve öğretim görevlilerinin kurumlar arasında değişimini (akademik değişim) kolaylaştırmak,
- Mezunların meslek yaşamına girişlerinde temel standartları belirlemek,
- En yüksek standartların garanti edilmesi gerektiğinde bir “*mükemmeliyet etiketi*” sağlamak ve karşılaştırma yapmayı ve üst düzey işbirliğini kolaylaştırmak,
- Devlet yardımları için yüksek öğretim kurumlarının akreditasyon sürecinden geçmiş olmaları koşulunun aranması hainde bu sürecin iyi işlenmesine araç olmak,
- Sınır ötesi yüksek öğretimin giderek yaygınlaştığı bir çağda farklı ülkelerde sürdürülen yüksek öğretim kurumları ve programları hakkında hizmete talepte bulunanları bilgilendirmek; bir başka ifadeyle eksik enformasyon sorununu kısmen ortadan kaldırmak.

Önemle belirtelim ki, akreditasyon uygulamaları özellikle kalitesiz yüksek öğretim kurumlarının faaliyetlerini açığa çıkarmak ve yüksek öğretim hizmetine talepte bulunanları bu konuda bilgilendirmek için önem taşımaktadır. Pratikte sahte ve düzmece diplomalar veren ve adına “*diploma fabrikaları*” (*diploma mills*) denilen kurumların bir çok ülkede yaygın olduğu bilinmektedir. İşte akreditasyon, çok kısa zamanda parayla diploma, derece ya da sertifika sağlayan bu kalitesiz yüksek öğretim kurumlarının kamuoyu tarafından tanınmasına aracılık edebilecek bir sistemdir.

Öte yandan, çok kısa zamanda para karşılığında bir yüksek öğretim kurumuna ya da programına akreditasyon belgesi sağlayan akreditasyon kurumları ya da ajansları da bazı ülkelerde faaliyet göstermektedir. Bunlara da “*akreditasyon fabrikaları*” (*accreditadion mills*) adı verilmektedir. Akreditasyon fabrikaları, bir akreditasyon kurumunun kalitesiz bir yüksek öğretim kurumuna sağladığı uygunluk bildirimidir. Yüksek öğretim kurumları gibi bir kısım akreditasyon kurumları da ciddi incelemeler yapmaksızın ve sadece para kazanma kaygısıyla faaliyette bulunmakta ve muhtelif yüksek öğretim kurumlarını ya da muhtelif programaları akredite etmektedirler. Bu sorunu ortadan kaldırmak için gelişmiş ülkelerde akreditasyon kurumlarını da “akredite eden” üst kamusal organlar ya da saygın kar amacı gütmeyen özel organizasyonlar faaliyet göstermektedir. Örneğin, ABD’nde Eğitim Bakanlığı ve Council for Higher Education Accreditation (CHEA) adlı organizasyon bölgesel ve ulusal akreditasyon kurumlarının faaliyetlerini denetlemekte ve uygunluk vermektedirler.

IV. YÜKSEK ÖĞRETİMDE AKREDİTASYONUN SAĞLAYACAĞI YARARLAR

Yüksek öğretimde akreditasyon faaliyetinin ilgili yüksek öğretim kurumuna, öğrencilere ve tüm paydaşlara sağlayacağı yararlar bulunmaktadır. Önemle belirtelim ki, yüksek öğretimde akreditasyon, saydamlık (transparency) ve hesap verme sorumluluğunun (accountability) aracıdır. Akreditasyon kurumlarının belirli standartlar üzerinde anlaşmaya varmaları ve bu standartların ilgili bütün kurumlarca kullanılması saydamlığı sağlar. Akreditasyon kurumları önemli kararları hakkında kamuoyunu bilgilendirmekle yükümlüdür. Bu bilgilendirmeler kurumlar hakkında daha fazla bilgi sağlanmasına olanak verir. Böylelikle bir yüksek öğretim kurumu veya programın akredite edilmiş olmasının ne anlama geldiği daha iyi anlaşılır. Örneğin, bazı kurumlar standart ve politikalarını özetleyip yayınlamaktadırlar. İnternette yapılacak kısa bir araştırma yüksek öğretim kurumlarının kamu karşısında kendilerini nasıl sunduklarını ortaya koyar. Öğrencilerin ve kamunun ihtiyaçları doğrultusunda yapılan bilgilendirme çalışmalarının artırılması saydamlığı tesis eder. Akreditasyonun temelinde yer alan hesap verebilirliğin sağlanabilmesi için kamusal regülasyonlara dayalı bir yaklaşım

yerine gönüllülük esasına dayalı ve hükümet-dışı bir yaklaşımın benimsenmesi aşağıdaki dört öneriyi beraberinde getirmiştir.³

-Kurum performansı ve öğrenci başarısının kanıtlarını geliştirmek, böylelikle yüksek öğretimde kaliteyi garanti altına almak,

-Kamunun, özellikle de öğrencilerin yüksek öğretimin kalitesine ilişkin etkin bir değerlendirme yapabilmeleri için daha fazla saydamlık sağlamak,

-Performans ve öğrenci başarısı konusunda kurumlar arası karşılaştırmayı kolaylaştıracak gönüllü bir tutum sergilemek,

-Yüksek öğretim beklentilerini daha fazla artırmak ve kurumsal kalitenin eşik standartlarını yükseltmek.

Özetle, yüksek öğretimde akreditasyonun sağlayacağı başlıca yararları “saydamlık” ve “hesap verme sorumluluğu” olarak ifade edebiliriz. Bunun dışında, akreditasyonun sağlayacağı başlıca yararları şu şekilde özetleyebiliriz:⁴

- Akreditasyonun sağladığı tanınma (recognition) imkanıyla, öğrenciler ve tüm paydaşlar eğitim kurumlarının mükemmeliyet standartlarını sağlayıp sağlamadığı konusunda bilgi sahibi olurlar,
- Akreditasyon, özel sektöre kaliteli insangücü istihdamı yönünden kolaylıklar ve dahası güven sağlar. İşverenler, iş başvurusunda bulunan kişinin mezun olduğu okulun akademik kalite düzeyini kolaylıkla araştırabilirler ve bu onlar için bir güven oluşturur.
- Akreditasyon, yüksek öğretim kurumları arasında kredi transferi işlemlerini kolaylaştırır,
- Akreditasyon, kaliteyi güvence altına alır,
- Bazı ülkelerde yüksek öğretim kurumlarına yapılacak devlet yardımı için akreditasyon ön koşul olarak gereklidir. Bu bakımdan, akreditasyon, devlet fonlarına erişim imkanı sağlar,
- Akreditasyon, yüksek öğretim kurumları arasında öğrenci ve öğretim elemanlarının değişim programlarının uygulanmasını kolaylaştırır,
- Yüksek öğretim kurumlarının saygın bir kuruluş tarafından akredite edilmesi, veli ve öğretmenlerin okula yönelik güvenini artırır,
- Akreditasyon, yüksek öğretim kurumlarında çalışanlara sorunları ortaya koyma ve çözüm üretme olanağını verir ve çalışanların süreçlere katılımını teşvik eder,
- Akreditasyon, yüksek öğretim kurumlarında kurum içi iletişimi geliştirir,
- Akreditasyon, kuruma dışarıdan detaylı, tarafsız bir değerlendirme olanağını sağlar,
- Akreditasyon, kuruma, gelecekle ilgili planlama olanağı sağlar,
- Akreditasyon, üst yönetime ve idarecilere önceliklerin tespitinde yol gösterir,
- Akreditasyon, uluslararası derece ve diplomalar arasında uyum sağlar; derece ve diplomaların kalitesini ve geçerliğini karşılaştırmayı kolaylaştırır; ulusal ve kültürel değerlerin transferini destekler; Akreditasyon, ulusal eğitim sistemiyle uluslararası sistem arasında yaşanabilecek uyum sorunlarını ortadan kaldırır,

³ Uludağ Üniversitesi , “Akreditasyon Ölçütleri”

http://www20.uludag.edu.tr/~kurullar/RAK/kitap/metin.htm#_Toc519305033

⁴ Akreditasyonun sağladığı faydalar konusunda bkz.:

<http://www.educationusa.state.gov/accred.htm>; Uludağ Üniversitesi,

http://www20.uludag.edu.tr/~kurullar/RAK/kitap/metin.htm#_Toc519305033; Gerry Percy ve David Styan (CIS), Dorothy Galo, Robert O'Donnell ve Pete Woodward (NEASC), Okul Akreditasyonla Geliştirilmesi , Okul Değerlendirme ve Akreditasyon Rehberi, Yedinci Baskı, Uluslararası Okullar Konseyi, CIS, Yayını, 2003.; Zoran Milenković, “Accreditation” PPT Presentation.

<http://ni.ac.yu/reforma/accreditation%20Z%20Milenkovic.ppt>; Sterling, 2000.

- Akreditasyon, yüksek öğretimin uluslararasılaşmasını ve kültürler-arası işbirliğini sağlar,
- Akreditasyon, yüksek öğretim kurumlarında mali yönetimin ve bütçe sürecinin iyileştirilmesine olanak sağlar,
- Akreditasyon, kurum politikalarının belgelendirilmesini ve prosedürlerin geliştirilmesini teşvik eder,
- Ve son olarak, akreditasyon, kurumda tutarlı ve kapsamlı uygulamalar yapılmasına yardım eder.

V. YÜKSEK ÖĞRETİMDE AKREDİTASYON SÜRECİ

Genel olarak yüksek öğretimde akreditasyon sürecinde altı temel unsur bulunmaktadır:⁵

- İlgili yüksek öğretim kurumunun yada uygulanan programın kalitesini değerlendirmeye imkan sağlayacak bir standartlar kümesi,
- Yüksek öğretim kurumlarına bağlı birimler (fakülteler, enstitüler vs.) tarafından hazırlanan, kendilerinin standartları karşılamak üzere nasıl çalıştıklarını açıklayan ve standartları karşılamada ne kadar başarılı oldukları ile ilgili kendi değerlendirmelerini içeren bir öz değerlendirme,
- Öz değerlendirme raporunun ve diğer belgelerin tetkiki, tesislerin incelenmesi, derslerin gözlenmesi ve öğretim elemanları, öğrenciler, dekan ve ilgili diğer kişilerle görüşmelerin yapılması konularında eğitilmiş uzman meslektaşlardan oluşan bir ekip tarafından yapılan ziyaretler,
- Ziyareti gerçekleştiren ekip tarafından hazırlanan, yüksek öğretim kurumlarına bağlı birimlerin (fakülteler, enstitüler vs.) akreditasyonla ilgili standartları ne ölçüde karşıladığı hakkındaki ekip değerlendirmelerini ve programların akreditasyon durumu hakkındaki önerilerini içeren bir rapor,
- Ekibin raporunda önemli bir bilgiyi dikkate almaması ya da ziyaretin ardından ortaya önemli bir bilgi çıkması halinde, ziyaret edilen yüksek öğretim kurumlarına bağlı birimlerin (fakülteler, enstitüler vs.) üst yöneticileri tarafından yazılan bir cevap,
- Yüksek öğretim kurumlarına bağlı birimlerden (fakülteler, enstitüler vs.) ve ziyareti gerçekleştiren ekipten elde edilen kanıtlara dayalı olarak yetkili akreditasyon kurumunun (ajansının) verdiği karar,

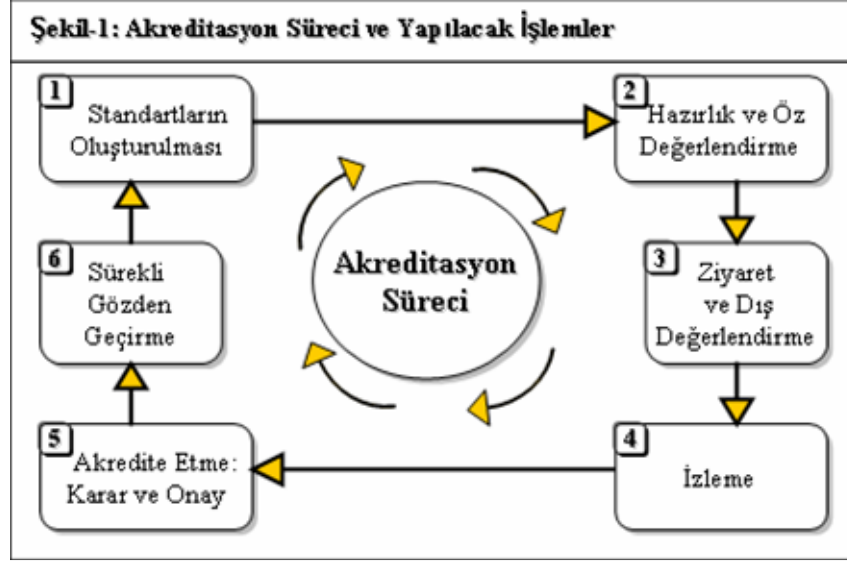
Yukarıdaki açıklamalarımızdan anlaşılacağı üzere akreditasyon belirli aşamaları içeren bir süreçtir.

Akreditasyon sürecindeki başlıca aşamaları şu şekilde özetleyebiliriz:(Bkz. Şekil-1.)

Standartların tespit edilmesi. Bu ilk aşamada akreditasyon kurumu, bir yüksek öğretim kurumunu ya da programını değerlendirmeye imkan verecek mükemmeliyet standartlarını tespit eder.

Hazırlık ve özdeğerlendirme. İkinci aşamada akreditasyon sürecine tabi olmak isteyen yüksek öğretim kurumu öncelikle sözkonusu süreç hakkında ön hazırlık çalışmalarını yapar ve kurum içi öz-değerlendirme (self-evaluation / self-examination) faaliyetlerini (SWOT analizi vs.) tamamlar. Akreditasyon arayışı içindeki yüksek öğretim kurumu tarafından başarılarını ortaya koyan belgeler ve dökümanlar hazırlanır. Bu başarılar, akreditasyon kurumunun standartları doğrultusunda yazılı bir rapor haline getirilir.

⁵ bkz: YÖK, “Akreditasyon”, <http://www.yok.gov.tr>

Dış değerlendirme ve ziyaret. Akreditasyon ajansı (kurumu) tarafından görevlendirilen uzman kişiler tarafından ilgili yüksek öğretim kurumunun ya da akredite edilmesi arzulanan programının performans standartları yönünden konumu ve statüsü gözden geçirilir. Bu sürece “*yerinde değerlendirme*” (*on site evaluation*) ve “*dış değerlendirme*” (*peer review*) adı verilir. Pek çok akreditasyon ajansında değerlendirme faaliyetleri alanında uzman akademik ve idari personel tarafından gerçekleştirilir. Gözetmenler (*peer reviewers*) tarafından yapılan ziyaretlere ek olarak pek çok akreditasyon kurumu bir ziyaret heyeti oluşturarak gözetmenler dışında ilgili yüksek öğretim kurumunun kalitesini denetleme ve gözetleme konusu ile ilgilenen paydaş grupların temsilcileri ile birlikte akreditasyon talebinde bulunan yüksek öğretim kurumunu ziyaret eder.

İzleme. Yüksek öğretim kurumu ya da programı belirli bir süre yakın izlemeye (*monitoring*) alınır ve istenen standartlara uygunluk sağlayıp sağlayamadığı gözlemlenir.

Akreditasyon kurumu tarafından kararın verilmesi. Önceki adımlar tamamlandıktan sonra akreditasyon kurumu, ilgili komisyonu toplayarak akreditasyona tabi kurumun ve/veya programın mükemmeliyet standartları yönünden statüsünü onaylama veya reddetme kararı alır.

Periyodik gözden geçirme. Akreditasyon statüsünü alan ilgili yüksek öğretim kurumu ve/veya programı belirli periyodik dönemler itibarıyla yeniden dış değerlendirmeye (*reevaluation / external review*) tabi tutulur. Sürekli izleme ve değerlendirmenin (*continuous review*) amacı akredite edilmiş kurumun gerekli standartları korumasını garanti altına almaktır.

Önemle belirtelim ki, akreditasyon sürecinin iyi işlemesi için şu üç unsur gereklidir⁶:

- Yaygın, anlaşılır ve desteklenen açık bir ulusal standartlar bütünüünün olması,
- Standartları iyi bilen, ziyaret için belirlenmiş bir protokolü izleyen ve standartlara dayalı olarak adil yargılara varan bir eğitilmiş uzman meslektaşlar (değerlendiriciler) topluluğunun olması,
- Standartlara dayalı olarak kararlar verilmesini sağlayan bir karar oluşturma süreci ve bu süreci işleten bir karar merciiinin olması.

VI. YÜKSEK ÖĞRETİMDE AKREDİTASYON STANDARTLARI

Standartlar, akreditasyonun temelini oluştururlar. Bunlar, oluşturulacak sistemin gereklerini ortaya koyar ve yüksek nitelikli eğitim programlarının geliştirilmesi için neler yapılması gerektiğini belirler. Yüksek öğretim programlarının akredite edilmesi için tasarlanmış bir sistemde standartlar, bir yüksek

⁶ bkz: YÖK, Akreditasyon, <http://www.yok.gov.tr>

öğretim programının kabul edilebilir düzeyde olduğuna karar verilebilmesi için hangi öğelerin programda bulunması gerektiğini gösterirler.⁷

Muhtelif akreditasyon kurumlarının ortaya koyduğu standartlar arasında tam bir birlik olmamasına karşın yapılan değerlendirmeler genel olarak akredite olacak bir eğitim kurumunun aşağıdaki temel standartları sağlamasını gerektirmektedir.

Yüksek öğretim sürecinin nitelikli olması, bilginin, çağdaş, sürekli yenilenen ve değişime açık olması ile mümkündür. Bu nedenle, eğitim programlarının bileşenlerinin ve hedeflere ulaşmada kullandığı yöntemlerin belli aralıklarla gözden geçirildiği bir değerlendirmenin yararları yadsınamaz. Öğrencilerin başarıları, mezun sayısı, iş bulabilen mezun sayısı, mezunların çalıştıkları iş yerleri gibi sistem çıktıları ile sistem süreci ilişkilendirilerek, sağlanacak geri bildirimler ile sistemin iyileştirilmesi sağlanabilir. Eğitimde kalite güvencesi ise üniversitelerin benimseyeceği, değerlendirme ve akreditasyon yöntemlerinin bir arada kullanılması ile mümkündür.⁸

---

⁷ bkz: YÖK, “Akreditasyon”, <http://www.yok.gov.tr>

⁸Uludağ Üniversitesi,
http://www20.uludag.edu.tr/~kurullar/RAK/kitap/metin.htm#_Toc519305033

Tablo-1 : Akreditasyon Standartları

<i>Öğrencilere Yönelik Standartlar</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesi, yönlendirilmesi ve izlenmesi, • Diğer eğitim kurumlarından gelen öğrencilerin aldıkları eğitimin eşdeğerliğinin sağlanabilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması, • Bütün öğrencilerin, programın gereklerinin tümünü yerine getirmelerinin sağlanması vs.
<i>Eğitim ve Öğretimin Amaçlarına Yönelik Standartlar</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Yüksek öğretim kurumunun misyonuna bağlı olarak ayrıntılı bir eğitsel amaçlar listesi oluşturması, • Programın hedeflerine ulaşıp ulaşmadığını sürekli olarak denetleyen ve bu şekilde ilgili tarafların değişen talepleri nedeniyle ortaya çıkan yeni ihtiyaçları karşılamak için programda yapılabilecek gerekli düzenlemelere olanak sağlayan süreçlerin oluşturulmasının sağlanması, • Eğitim amaçlarını sağlayacak bir eğitim programı ve bu programı destekleyen süreçlerin oluşturulmasının sağlanması, • Amaçların gerçekleştirildiğini gösteren ve bunları programın etkinliğini artırmak için kullanan, sürekli bir ölçme değerlendirme sisteminin kurulmasının sağlanması,
<i>Program Çıktıları ve Değerlendirmeye Yönelik Standartlar</i>	<p>Öğretim programı, programdan mezun olanların, aşağıda sıralanan bilgi ve beceri düzeyine sahip olmalarını sağlamalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mesleki bilgileri uygulama alanına aktarabilme, • Meslek için gerekli yaklaşım, yöntem, teknik ve modern araçları kullanabilme, • Sorunları belirleme, formüle edebilme ve çözebilme, • Mesleki uygulamalardaki çözümlerin küresel ve toplumsal boyutlarda etkisini kavrayabilme, • Deney tasarlayıp yürütebilme ve sonuçlarını analiz ederek yorumlayabilme, • Bir sistemi, ögeyi ve/veya süreci, belirli gereksinimleri karşılayacak şekilde tasarlayabilme, • Mesleki ve etik sorumlulukları kavrayabilme, • Disiplinler arası takım çalışması yürütebilme, • Etkin sözlü ve yazılı iletişim kurabilme, • Yaşam boyu öğrenme gereksinimini kavrayabilme ve öğrenmeyi sürdürebilme, • Güncel/çağdaş konulara ilişkin bilgi sahibi olabilme.
<i>Öğretim Kadrosunun Kalitesine Yönelik Standartlar</i>	<p>Eğitim öğretim sürecinin en önemli ögesi olan öğretim üyelerinin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ders programlarını nitelikli bir şekilde yürütebilecek, • Öğrencilere yeterli miktarda danışmanlık hizmeti verebilecek ve onların mesleki gelişimlerine katkıda bulunabilecek, • Programın ilgili tarafları olan kamu ve özel kuruluşlar ile gerekli ilişkileri sürdürebilecek nitelikte ve sayıda olması, gerekir. <p>Öğretim üyeleri, programı değerlendirme ve geliştirme açısından yeterli beceriye ve eğitime sahip olmalıdır. Öğretim üyelerinin yeterlilikleri, genel olarak, eğitimleri, mesleki ve eğitici deneyimleri, iletişim kurma becerileri, daha etkin programlar geliştirmeye olan istekleri, akademik yeterlilikleri ve mesleki kuruluşlara katılımları ile ölçülür.</p>

Tablo-1'in Devamı

<i>Altyapıya Yönelik Standartlar</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Kurumda sınıflar, laboratuvarlar ve ilgili donanımların program amaçlarını sağlayacak düzeyde olması ve öğrenmeyi destekleyecek atmosferin sağlanması, • Öğretim üyesi-öğrenci iletişimini sağlayıcı, mesleki gelişimi ve etkinlikleri artırıcı kolaylıkların bulunması gerekir. • Programlar, öğrencilere yeni bilimsel ve eğitsel araçları öğrenme ve kullanma olanağı sağlamalıdır. Bilgisayar ve bilgi altyapısı, öğrencilerin ve öğretim üyelerinin bilimsel çalışmalarını desteklemeye ve program amaçlarını sağlamaya olanak tanımalıdır.
<i>Kurumsal Destek ve Mali Kaynaklara Yönelik Standartlar</i>	<p>Kurumsal desteklerin ve mali kaynakların;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programın kalite ve sürekliliğini sağlaması, • İyi yetişmiş öğretim üye kadrosunu çekerek, üniversitede tutabilmeye ve onların sürekli bir gelişim içinde bulunmalarını sağlamaya yeterli olması, gerekir. <p>Bunlardan başka, programların gerektirdiği olanakları elde etmek, idame ettirmek ve kullanabilmek için de yeterli düzeyde kaynak bulunmalıdır. Destek personel ve kurumsal servisler, program ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeyde olmalıdır. ve program amaçlarını sağlamaya olanak tanımalıdır.</p>
<i>Program Kriterleri</i>	<p>Her bir programın, alanı/disiplini için gerekli ve uygulanabilir olan temel ve özel ölçütleri karşılıyor olması gerekir.</p> <p>Bir program ortaklaşa bir eğitim çabasına yönelikse, her ortak bileşen ayrı akredite edilmelidir. Lisansüstü programlar için kriterler lisans program kriteri ile aynıdır. Ancak, lisansüstü akreditasyonda, lisans eğitimine ek bir yıllık eğitim ve/veya araştırma etkinliği aranır.</p>

Kaynak: Uludağ Üniversitesi tarafından yayınlanan akreditasyon ölçütleridir. Bkz: http://www20.uludag.edu.tr/~kurullar/BAK/kitap/iletim.htm#_Toc319303033

VII. DÜNYADA YÜKSEK ÖĞRETİMDE AKREDİTASYON UYGULAMALARI

Yüksek öğretimde akreditasyon, ilk olarak ABD'nde ortaya çıkmış ve zamanla yaygınlaşmıştır. Günümüzde ABD'nde belli alanlarda uzmanlaşmış akreditasyon kurumlarının yanında bölgesel düzeyde faaliyet gösteren akreditasyon kurumları da bulunmaktadır. Akreditasyon sistemi bugün ülkelere göre farklılık göstermektedir. Kimi ülkelerde “ulusal akreditasyon ajansı” oluşturulduğu görülmektedir. Avrupa'da ise yüksek öğretim çok uzun yıllar büyük ölçüde devlet tarafından sunulan bir kamusal hizmet olarak kabul edildiğinden akreditasyona uzun süre ihtiyaç duyulmamıştır.

Günümüzde uluslararası alanda değişik akademik disiplinlere yönelik çalışmalar yapan önemli akreditasyon kuruluşları şunlardır:⁹

-ABET (The Accreditation Board for Engineering and Technology- Mühendislik ve Teknoloji Akreditasyon Kurulu): ABD hükümeti tarafından mühendislik derecesi veren kurumları akredite etmeye yetkili tek kurumdur.

-FEANI – (Fédération Européenne d'Associations Nationales d'Ingénieurs) Avrupa Mühendisleri Birliği'nin oluşturduğu bir akreditasyon kuruluşudur.

-Başta İktisadi ve İdari Bilimler olmak üzere sosyal bilimler için AACSB (American Assembly of Collegiate Schools of Business), EFMD (European Foundation for Management Development), FIBAA (Foundation for International Business Administration) ve ABS (Association of Business Schools) gibi akreditasyon kurumları bulunmaktadır. Özellikle işletme alanında en güçlü kurum AACSB'dir.

-ABD ve Kanada İlahiyat Fakülteleri Birliği ATS (The Association of Theological Schools), 1936 yılından bu yana ABD'de akreditasyon kuruluşu olarak kabul edilmektedir.

-Tıp alanında ise LCME (Liaison Committee on Medical Education) ABD ve Kanada'daki Tıp Fakültesi eğitimlerini akredite etmektedir. Ayrıca NCFMEA (The National Commission for Foreign Medical Education and Accreditation) ve Eğitim Bakanlığı kanalı ile yabancı ülke Tıp Fakülteleri'nin standartlarının değerlendirilmesinde yardımcı olunmakta, ancak akreditasyon yapılmamaktadır.

-Veteriner hekimlik eğitimi veren kuruluşların akredite edilmesinde, ABD ve Kanada'da, Amerika Veteriner Hekimlik Birliği, AVMA (American Veterinary Medical Association) 1946 yılından beri hem kendi ülkelerinde hem de diğer ülkelerde akreditasyon gerçekleştirmektedir. Avrupa'da ise, AB direktifleri doğrultusunda, 1994 yılından beri veteriner eğitim kurumlarının akreditasyonunu, Avrupa Veteriner Eğitim Kurumları Birliği, EAEVE (European Association of Establishments for Veterinary Education) yapmaktadır.

ABD'de Akreditasyon Uygulamaları

ABD'nde yüksek öğretim kurumlarının faaliyetlerini doğrudan denetleyen ve onaylayan merkezi bir organizasyon sözkonusu değildir. ABD Eğitim Bakanlığı (USDE) ve eyalet hükümetlerinin belirli denetim faaliyetleri bulunmakla beraber, ABD'nde yüksek öğretim kurumları geniş bir bağımsızlık ve özerklik ile faaliyetlerini sürdürmektedirler. Bu ülkede yüksek öğretim kurumlarında kalite güvence standartları özel ve kar amacı gütmeyen akreditasyon kurumları tarafından sağlanmaktadır. (Eaton,2006b)

ABD'de genel olarak iki tür akreditasyon uygulamaları mevcuttur.

Birincisi “kurumsal akreditasyon”dur. Kurumsal akreditasyon 2 veya 4 yıllık özel veya kamuya bağlı tüm yüksek öğretim kurumlarını veya yüksek öğretimde belirli bir amaca yönelik kurumları (kariyer geliştirme enstitüleri gibi) kapsar. Bölgesel ve ulusal akreditasyon ajansları kurumsal akreditasyonla ilgilenir. ABD'de 6 adet bölgesel akreditasyon ajansı faaliyet göstermektedir.

İkinci tür akreditasyon, program temelli olarak yürütülen faaliyetlerdir. Bu akreditasyon faaliyetleri özel ve profesyonel akreditasyon kurumları tarafından yürütülmekte olup amacı belirli bir yüksek öğretim programı temelinde verilen eğitimin ilgili alanda pratik hayatın gerektirdiği beklentileri

⁹ Uludağ Üniversitesi,

http://www20.uludag.edu.tr/~kurullar/RAK/kitap/metin.htm#_Toc519305033

karşılığa yönelik olup olmadığını tespit etmek ve onaylamaktır. Uzmanlaşmış akreditasyon ajansları hem kurumsal, hem de program temelli kurumlar olarak faaliyet gösterirler. Örneğin, ABD’de İngilizce Dil Eğitim Programı Akreditasyon Komisyonu (The Commission on English Language Program Accreditation CEA) hem program, hem de kurumsal temelli uzmanlaşmış bir kurumdur.

ABD’de eğitim kurumları ve programları, akredite olabilmek için bir dizi süreçten geçerler. Öncelikle ilgili akreditasyon kurumunun standartlarına cevap vermek üzere kapsamlı bir çalışma yaparlar. Bir gözetmen heyeti tarafından birkaç günlük bir alan ziyareti gerçekleştirilir. Daha sonra akreditasyon kararını verecek olan bir kurul veya komisyon tarafından dış değerlendirmeye tabi tutulurlar.

Akreditasyon kurumları da standartlarının, politikaların ve prosedürlerin değerlendirildiği bir tanınma (recognition) sürecinden geçer. Bazı kurumlar ABD Eğitim Bakanlığı tarafından tanınmak üzere başvuruda bulunur. Bakanlığın düzenlemeleri, müfredat, akademik personel, öğrenci başarısı, mali ve idari kapasite, öğrenci hizmetleri gibi spesifik alanlarda belirli standartların sağlanmasını gerektirir.

Akreditasyon kurumlarının tanınmasının bir diğer yolu da Yüksek Öğretim Akreditasyon Konseyi (Council on Higher Education Accreditation -CHEA) vasıtasıyla olur. Bu konsey; ulusal ve bölgesel düzeyde, belli uzmanlık alanı temelinde faaliyet gösteren akreditasyon kurumlarını tanır, gönüllü akreditasyon ve kalite güvencesini sağlar.

Bunlara ilave olarak kısa adı ASPA (Association of Specialized and Professional Accreditors) olan bir akreditasyon birliği de akreditasyon kurumlarının tanınması yönünde bir hizmet vermektedir. ASPA’nın misyonu, eğitim kalitesi alanında üyelerini temsil etmek olup akreditasyon kurumlarının bilgi, beceri, iyi uygulamalar ve etik değerler konusunda ilerlemelerini sağlamaktır.

ABD’de Eğitim Bakanlığı ve Council for Higher Education Accreditation (CHEA) tarafından faaliyetleri onaylanan başlıca bölgesel akreditasyon kurumları şunlardır:¹⁰

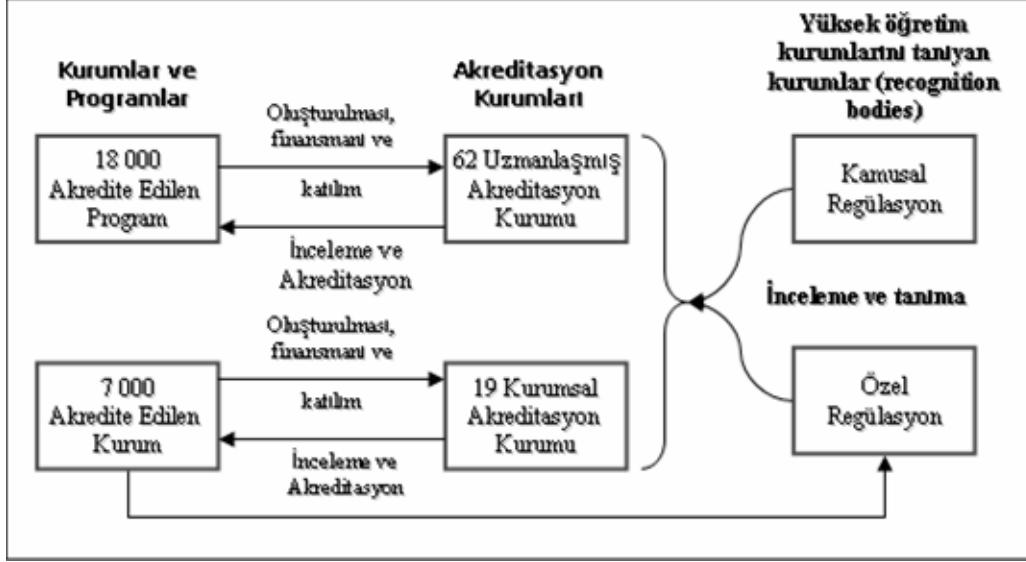
- Middle States Association of Schools and Colleges (MSA), Commission on Higher Education
- New England Association of Schools and Colleges, Commission on Institutions of Higher Education (NEASC-CIHE)
- New England Association of Schools and Colleges, Commission on Technical and Career Institutions (NEASC-CTCI)
- North Central Association of Colleges and Schools, The Higher Learning Commission (NCA-HLC)
- Northwest Commission on Colleges and Universities (NWCCU)
- Southern Association of Colleges and Schools (SACS), Commission on Colleges
- Western Association of Schools and Colleges, Accrediting Commission for Community and Junior Colleges (WASC-ACCJC)
- Western Association of Schools and Colleges, Accrediting Commission for Senior Colleges and Universities (WASC-ACSCU)

ABD’de akreditasyon 81 adet tanınmış özel ve kar amacı gütmeyen kuruluş tarafından yürütülmektedir. Bu kurumlar ortalama 7.000 kurumda 18.000 programı akredite etmektedir. Akreditasyon kurumları 2004-2005 akademik yılı içinde 70 milyon dolar kadar bir harcama yapmıştır. Bu masraflar büyük ölçüde kurumlardan ve programlardan sağlanan akreditasyon gelirleriyle karşılanmıştır. Bu süreçte 650 ücretli çalışanın yanı sıra yükseköğretim kurumlarından, iş dünyasından ve kamu kurumlarından toplam 16.000 gönüllü görev almıştır.¹¹ (Bkz: Şekil-2)

¹⁰ Bkz: <http://www.chea.org>. Council for Higher Education Accreditation (CHEA), kar-amacı gütmeyen özel bir organizasyondur.

¹¹ Daha detaylı bilgiler için bkz: Eaton, 2006; ayrıca kapsamlı istatistikî bilgiler için bkz: <http://www.chea.org>

Şekil- ABD’nde Akreditasyon Sistemi

Kaynak: Eaton, J. S. (2006a). Accreditation and Recognition in the United States, (PPT Presentation), Washington DC: Council for Higher Education Accreditation. s. 4.

Avrupa’da Akreditasyon Uygulamaları

Avrupa’da kalite güvence sistemleri ve akreditasyon faaliyetleri henüz oluşma ve gelişme aşamasındadır.

Avrupa Üniversiteler Birliği (EUA), Avrupa düzeyinde resmi bir akreditasyon süreci üzerinde ısrarla durmaktadır. Öte yandan, Avrupa Akreditasyon Konsorsiyumu (The European Consortium for Accreditation :ECA) adı verilen bir girişim bulunmaktadır. Avrupa Akreditasyon Konsorsiyumu, akreditasyonu şu şekilde tanımlamaktadır: “Bir yüksek öğretim kurumunun ya da yüksek öğretim programının belirli standartlara sahip olduğunu gösteren bir formel ve bağımsız karardır.”¹²

Yüksek Öğretimde Kalite Güvencesine Yönelik Avrupa Ağı (The European Network for Quality Assurance (ENQA)), ulusal kalite güvence ajanslarını bir araya getirerek bunlar arasında bilgi ve deneyim paylaşımı sağlamayı amaçlamaktadır. Fakat henüz ulusal değerlendirmelerin sonuçlarını uluslararası alana aktaramamaktadır.¹³

VIII. SONUÇ

Bu çalışmada detaylı olarak açıklandığı üzere yüksek öğretimde akreditasyon, bir yüksek öğretim kurumu ya da yüksek öğretim kurumu tarafından uygulanmakta olan herhangi bir programın akreditasyon kurumları tarafından belirlenen mükemmeliyet standartlarına ne derece uygun olduğunu ortaya koyan bir sistemdir. Akreditasyon, bir yüksek öğretim kurumunun ve/veya programının belirli bir düzeyde performansa, kaliteye ve dürüstlüğe (integrity) sahip olduğunu belgeleyen bir sürecin adıdır. Akreditasyon, hem öz-değerlendirmeyi ve hem de dış-değerlendirmeyi içeren bir gönüllü süreçtir. Akreditasyon, minimum standartlarda akademik kalitenin mevcut olduğu hususunda öğrenciler ve paydaşlara güven sağlayan bir hesap verme sorumluluğu aracıdır. Akreditasyonun en

¹² ENQA ,“Quality Assurance in the Nordic Higher Education-Accreditation Like Practices”. Occasional Paper 2, 2000.

¹³. Avrupa Yüksek Eğitim Alanı’nda akreditasyon uygulamaları konusunda bkz: Kohler, 2003; European Consortium for Accreditation, “Accreditation in the European Higher Education Area”, 2005.; Zoran Milenković , “Accreditation” PPT Presentation. [http://ni.ac.yu/reforma/accrreditation%20Z%20Milenkovic.ppt](http://ni.ac.yu/reforma/accrreditation%20Z%20Milenkovic.ppt;);

önemli sonucu, yüksek öğretim kurumunun ya da programının ülke içinde ve dışında tanınmasını (recognition) temin etmektir.

Yüksek öğretim sektöründe yaşanan değişim trendleri (serbestleşme, özelleştirme, sınır-ötesi eğitim, akademik hareketlilik vs.) günümüzde akreditasyon sistemini gerekli kılmaktadır. Nispeten kurumsallaşma yönünde önemli mesafeler almış olan ABD uygulaması bu konuda diğer ülkeler için referans teşkil etmektedir. Avrupa Yüksek Eğitim Alanı'nda da akreditasyon uygulamaları yönünde çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır.

Sonuç olarak, akreditasyon kaliteli bir yüksek öğretim için ciddi yararlar sağlayacak bir sistemdir.

Kaynaklar

Atwell, R. H. (1993). Accreditation: Putting Our House in Order. Washington, DC: American Council on Education.

Blauch, L. E. (1969). Accreditation in Higher Education. Washington, DC.: U.S. Department of Health Education and Welfare.

Council for Higher Education Accreditation (CHEA). (2006a). 2005 Almanac of External Quality Review, Washington DC.

Council for Higher Education Accreditation (CHEA). (2006b). CHEA Survey of Recognized Accrediting Organizations: Providing Information to the Public, Washington DC.

Council for Higher Education Accreditation (CHEA). (1996). "What is Accreditation?" The CHEA Chronicle, Vol:1, Issue:2, Fall 1996 <http://www.chea.org/Chronicle/vol1/no2/index.html>

Council for Higher Education Accreditation (CHEA). (1998). "Recognition of Accrediting Organisations: Policy and Procedures," CHEA Occasional Paper, 28 September 1998.

Dickeson, R. C. (2006). The Need for Accreditation Reform, The Secretary of Education's Commission on the Future of Higher Education, Washington, DC,

Dickey, F.G. & Miller, J.W. (1972). A Current Perspective On Accreditation. Washington, DC: American Association for Higher Education.

Eaton, J. S. (2002). Specialized Accreditation and Assuring Quality in Distance Learning, CHEA Monograph Series 2002, Number 2, Washington DC: Council for Higher Education Accreditation.

Eaton, J. S. (2006a). Accreditation and Recognition in the United States, CHEA. PPT Presentation.

Eaton, J. S. (2006b). "An Overview of US Accreditation", Washington DC: Council for Higher Education Accreditation.

ENQA , (2000). "Quality Assurance in the Nordic Higher Education-Accreditation Like Practices". Occasional Paper No 2.

European Consortium for Accreditation, "Accreditation in the European Higher Education Area", 2005.

European Communities, (2003). "On Accreditation Schemes for Higher Education in Europe", European Education, vol. 35, no. 2, Summer 2003.

Harclerod, F.F. (1980). Accreditation: History, Process, and Problems. Washington, DC.: American Association for Higher Education.

Hogg, E.E. (1994). Understanding the Accreditation Enigma: A Historical Approach. Ann Arbor, MI: UMI Dissertation Service.

Milenković , Z. "Accreditation" PPT Presentation.
[http://ni.ac.yu/reforma/accreditation%20Z%20Milenkovic.ppt](http://ni.ac.yu/reforma/accreditation%20Z%20Milenkovic.ppt;);

Kohler, J. (2003). "Quality Assurance, Accreditation, and Recognition of Qualifications as Regulatory Mechanisms in the European Higher Education Area", Higher Education in Europe, vol XXVIII, No 3, October-2003.

Percy, G. & D. Styan, D. Galo, R. O'Donnell ve P. Woodward. (2003). Okulun Akreditasyonla Geliştirilmesi , Okul Değerlendirme ve Akreditasyon Rehberi, Yedinci Baskı, Uluslararası Okullar Konseyi, CIS Yayını.

Peterson, J. (1999). "Internationalizing Quality Assurance in Higher Education." CHEA Occasional Paper, July 1999.

Schray, V. (2006). Assuring Quality in Higher Education: Key Issues and Questions for Changing Accreditation in the United States. The Secretary of Education's Commission on the Future of Higher Education, Washington, DC.

Selden, W.K. (1960). Accreditation: A Struggle Over Standards In Higher Education. New York: Harper & Brothers.

Selden, W.K. & Porter, H.V. (1977). Accreditation: Its Purposes And Uses. Washington, DC: The Council on Postsecondary Accreditation.

Semrow, J. J& J.D. Barney & M. Frederics & J. Frederics & P. Robinson (1992). In Search Of Quality: The Development, Status, and Forecast Of Standards In Postsecondary Accreditation. New York: Peter Lang.

Sterling, B. (2000). Accreditation: Certifying Public Works Excellence., American City & County, August 2000, Vol. 115, Issue 11.

Ruben, B.D. (ed) (1995). Quality In Higher Education. New Brunswick: Transition Publishers.

Uludağ Üniversitesi , "Akreditasyon Ölçütleri"
http://www20.uludag.edu.tr/~kurullar/RAK/kitap/metin.htm#_Toc519305033

Young, K.E. & C.M. Chambers & H.R. Kells (1983). Understanding Accreditation. San Francisco: Josey-Bass Publishers.

YÖK, "Akreditasyon", <http://www.yok.gov.tr>.